

Prof. Marian Waldemar Kuczma.

Wrocław dn. 26.09.2024.

Wydział Malarstwa i Rysunku.

Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta

We Wrocławiu.

RECENZJA W PRZEWODZIE DOKTORSKIM, W DZIEDZINIE SZTUKI, W
DYSCYPLINIE SZTUKI PLASTYCZNE I KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI PANI
MGR KATARZYNY GOŁĘBIEWSKIEJ Z WYDZIAŁU SZTUK PIĘKNYCH W
INSTYTUCIE MALARSTWA I RYSUNKU W AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH IM.
WŁADYSŁAWA STRZEMIŃSKIEGO W ŁODZI WSZCZĘTYM PRZEZ RADĘ DS.
STOPNI W DNIU 13.02. 2024.

Pani mgr Katarzyna Gołębiowska jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. W 2009 roku obroniła dyplom w Pracowni Malarstwa i Rysunku dr hab. Aleksandry Gieragi, prof. Uczelni oraz aneks w Pracowni Fotografii prof. Leokadii Bartoszek. W 2007 roku ukończyła Historię Sztuki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego. Na przełomie lat 2007/2008 przebywała na stypendium Erasmus w Akademii Albertina di Belle Arti w Turynie we Włoszech. Była stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku akademickim 2007/2008, laureatką Stypendium Prezydenta Miasta Łodzi dla osób zajmujących się twórczością artystyczną w roku 2016 oraz grantu Instytutu Adama Mickiewicza w 2018 roku. W 2023 roku otrzymała od Prezydenta Miasta medal 600 lecia Łodzi.

Jest asystentką na Wydziale Sztuk Pięknych w Instytucie Malarstwa i Rysunku w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Pani Katarzyna uczestniczyła w 16 wystawach indywidualnych w kraju oraz za granicą m.in. w USA, Włoszech, Wietnamie. Brała jednocześnie udział w wielu prezentacjach zbiorowych, krajowych jak i zagranicznych m.in. we Włoszech, Korei Południowej, Niemczech, na Kostaryce. Pełny spis wystaw znajduje się w portfolio artystki. Jest laureatką wielu nagród i wyróżnień. W 2018 roku podczas *40th Artexpo New York* w Stanach Zjednoczonych otrzymała nagrodę *The Best New Exhibitor*.

Jest stypendystką Prezydenta Miasta Łodzi, Rektora ASP w Łodzi oraz otrzymanego w roku 2007/2008 *Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za wybitne osiągnięcia*.

Wykaz dotychczasowej aktywności twórczej pani Katarzyny, na którą składa się udział w szesnastu wystawach indywidualnych, kilkudziesięciu prezentacjach zbiorowych stypendia, granty artystyczne i nagrody świadczą o dużym zaangażowaniu, pasji artystycznej a tym samym docenieniu jej twórczości.

W latach 2009- 2013 pani Katarzyna pełniła funkcję asystentki w Dziale Edukacji Muzeum Sztuki w Łodzi a do zakresu jej obowiązków należało m.in. prowadzenie wykładów ze sztuki dawnej i współczesnej, prowadzenie warsztatów twórczych z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi i oprowadzanie po kolekcji stałej i wystawach czasowych muzeum. Jako właścicielka pracowni projektowo - artystycznej *Domaki*, organizowała warsztaty twórcze dla dzieci i młodzieży.

Pani Katarzyna jest obecnie asystentką w Instytucie Malarstwa i Rysunku na Wydziale Sztuk Pięknych w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, w Pracowni Obrazu dr hab. Aleksandry Gieragi, prof. Uczelni, Pracowni Konceptu Rysunkowego dr Michała Rybińskiego oraz w Pracowni Rysunku Użytkowego dr Daniela Cybuli.

Dorobek artystyczny, dydaktyczny i organizacyjny pani Katarzyny świadczy o jej dużej aktywności, czynnym uczestnictwie i zaangażowaniu się w aktualne życie uczelni łódzkiej. Świadczy również o pasji artystycznej i pedagogicznej.

Rozprawa doktorska: *Horyzont niekończącego się czasu. Obrazy*, liczy 118 stron, składa się z czterech rozdziałów, bibliografii, spisu ilustracji oraz tłumaczenia na język angielski. Promotorem pracy jest dr hab. Aleksandra Gieraga, prof. Uczelni.

Pani Katarzyna podejmuje w swoich rozważaniach niezmiennie ważne dla artysty i człowieka zagadnienie jakim jest czas i jego upływ. Czas jako jedna z najbardziej nieuchwytnych materialnie kategorii pojęciowych. Klarowny, czytelny podział formalny rozprawy teoretycznej pozwala na zrozumienie i przeanalizowanie myśli i refleksji autorki, która w pierwszym rozdziale przybliżyła nam twórczość tych artystów, którzy podejmowali dialog z zagadnieniem czasu, których twórczość w szczególny sposób dotyczy także przestrzeni, przemijania i trwania. Autorka przyznaje jednocześnie, iż temat upływu czasu intrygował ją od zawsze, pisze: W pojęciu czasu jest coś na tyle oczywistego, że dotyczy każdego i wszystkiego, co istnieje, istniało i będzie istnieć, a zarazem na tyle uniwersalnego, że wykracza poza ramy jednostkowego poznania. Artyści, na których się powołuje m.in. Roman Opałka, On Kawara czy Stanisław Dróżdż podejmują się różnej próby uchwycenia, zapisu twórczego, czegoś co wydaje się niemożliwe do zrealizowania. Wskazuje przy tym na konceptualną, często wrażeniową formę owego zapisu. Rozważania w drugim rozdziale dotyczą bardziej osobistej refleksji nad rozumieniem pojęcia jakim jest horyzont, skojarzony z szeroko rozumianym pejzażem. I w tym przypadku przywołuje twórczość tych artystów, którzy w szczególny sposób poddali analizie linię horyzontu, jako styku nieba i Ziemi. Trafnie podsumowując swoją twórczość pisze:

„poszczególne wytwory stają się sztuką, gdy są czymś więcej niż tylko obrazowaniem i naśladowaniem, a przekazują coś głębszego, ową tajemniczą moc zawartą w

naturze wytwarzając tym samym własną transcendencję i będąc czymś odrębnym i samym przez się prawdziwym”

Obraz w ujęciu fenomenologicznym, czyli o tym czym jest dla mnie obraz, to tytuł trzeciego rozdziału dysertacji pani Katarzyny. Bliskie są jej refleksje i myśli o obrazie fenomenologów francuskich, dla których obraz rozumiany jest jako płaszczyzna, pole, na którym funkcjonują płynne, dynamiczne formy, a forma całego dzieła zawiera w sobie Sens. Koncepcja percepcji Merleau-Ponty'ego najogólniej mówi, że malarstwo czyni widzialnym to, co niewidzialne i jak pisze autorka: *wszystkie stany na granicy widzialności od zawsze były mi bliskie (...) W obrazach ważne jest dla mnie uchwycenie właśnie tych stanów na granicy widzialności, stanów, w których coś się ukazuje i ma możliwość wydarzyć się zaistnieć*. Zmaterializowanie owych idei opisuje w rozdziale czwartym, odnosząc się bezpośrednio do cyklu obrazów stanowiących kolekcję doktorską. Składa się ona z dwunastu kompozycji, każda o wymiarze 120 x 120 cm wykonanych w technice akrylowej na płótnie. Jest to zestaw obrazów, które artystka nazywa: *czasopejzażami lub pejzażami czasowymi*, odnosząc się tym samym, jak domniemam, bezpośrednio do idei swego malarstwa w sensie ogólnym. Refleksje i analizy zawarte w tym rozdziale dotyczą ściśle kompozycji malarskich oraz ich fluktuacji w przestrzeni. Pani Katarzyna przybliża nam genezę, koncepcję powstania cyklu prac, zakładając, iż zestaw obrazów: *w przeciwieństwie do moich wcześniejszych prac nie jest zamkniętą jednostką czasu, nie tytułuje ich godziną i minutą, nie są też zamknięte pod kątem kompozycyjnym. Nadal jednak każdy z nich odwołuje się do motywu pejzażu i fizycznie pojętego horyzontu widzianego w danym czasie. Dopiero w zestawieniu z innymi, poszczególne obrazy zyskują nowe znaczenia i szerszy kontekst*. Opisując powyższą koncepcję zamieszcza w pracy wybrane przez siebie wstępne szkice, które świadczą o różnorodnych próbach konfiguracji całości kompozycji, tak aby forma poliptyku malarskiego była adekwatna do założenia ideowego projektu.

Świadoma była również decyzja o wyborze kolorystyki dla omawianego zestawu. Nadmiar, bogactwo chromatyczne potencjalnie mogłoby zakłócić przekaz, rytm, głębię, subtelność przejść tonalnych, strukturę obrazu. To zamierzone ograniczenie, jak sędzę, ma również wpływać na bardziej skoncentrowany i głębszy odbiór dzieła plastycznego. Przekonuje mnie tym samym konkluzja autorki, która stwierdza, że: *ograniczenie palety barw było jedynym możliwym sposobem, aby uzyskać wrażenie spójności a także możliwości swobodnych zmian w całościowym układzie kompozycyjnym*.

Jej dzieło ewoluuje: obrazy poddane są różnorodnym transformacjom, zmianom, które następują w ustalonym układzie horyzontalnym, poziomym. Autorkę intryguje „pomiędzy”, wchodzi w bezpośrednią interakcję z formami malarskimi. „*myślę, widzę, maluję*” zmienia położenie poszczególnych obrazów. Owe kompilacje (ich fragment przedstawia w filmie: *16 z 479 001 600 możliwości*), to próba odniesienia się do pojęcia czasu, sensu obrazu, próba poszukiwania układów idealnych, ale też kondycji ludzkiej, zadawania sobie pytania o naszą tożsamość. Jestem pewien, że

dla autorki cenne okazały się owe poszukiwania i wnioski nawet jeżeli funkcjonują tylko w jej świadomości w formie pytań. Analizując rozprawę doktorską i dzieło plastyczne pani Katarzyny, wiem, iż wystarczy czasami spróbować poszukać owej wyimaginowanej linii horyzontu, zastanowić się nad nieoczywistością i wieloznacznością owego zjawiska, aby móc przybliżyć się do prawdy a być może dotrzeć do jej sedna.

Konkluzja.

Rozprawa doktorska pani Katarzyny, *„Horyzont niekończącego się czasu. Obrazy”* oraz realizacja praktyczna złożona z zestawu prac malarskich, stanowi przykład dojrzałego, profesjonalnego, poddanej autorskiej analizie dzieła, które w mojej ocenie zasługuje na uznanie. W związku z powyższym, mając na względzie dotychczasowy dorobek artystyczny mgr Katarzyny Gołebiowskiej, jej doświadczenie dydaktyczne, organizacyjne i naukowe z pełnym przekonaniem zwracam się z wnioskiem o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki zgodnie § 6 pkt 3 i pkt 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia (Dz. U. z 2018 poz.261).

prof. *Marian Waldemar Kuczma*

